

Adaptácie výkonových štandardov pre predmet **maďarský jazyk a literatúra** v **1. a 2. cykle** základného vzdelávania

Adaptácie výkonových štandardov udávajú postupnosť krokov, ktorými žiak prechádza na ceste k naplneniu výkonového štandardu. Učiteľ ich môže využiť pri plánovaní cieľov vyučovacích jednotiek v priebehu školského roka alebo pri koncipovaní celého vzdelávacieho cyklu. Slúžia ako pomôcka pri tvorbe učebných osnov – najmä v prípade komplexnejších výkonových štandardov, ktorých napĺňanie sa realizuje počas dlhšieho časového obdobia a môže prestupovať do viacerých ročníkov jedného cyklu. **Adaptácie výkonových štandardov nie sú súčasťou ŠVP 2023 ZV, ich využitie školami a učiteľmi je preto nezáväzná a nepovinná.**

Obsah

1. cyklus 3

Komponenty:

Komunikačná interakcia..... 3

Hovorená produkcia 6

Písaná produkcia..... 9

Recepcia vecných textov 12

Recepcia umeleckých textov..... 15

2. cyklus 18

Komponenty:

Komunikačná interakcia..... 18

Hovorená produkcia 20

Písaná produkcia..... 22

Recepcia vecných textov 24

Recepcia umeleckých textov..... 27

1. cyklus

Komunikačná interakcia

Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom.

1. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia a pozdravov v bežnej a verejnej komunikácii.
2. Prispôbiť spôsob oslovenia komunikačnému partnerovi a situácii.
3. Predstaviť sa v bežnej a verejnej komunikácii.
4. Rozlíšiť tykanie a vykanie v bežnej komunikácii podľa komunikačného partnera.
5. Vhodne použiť pozdravy, predstavenie sa, oslovenie, tykanie a vykanie v bežnej a verejnej komunikácii.

Podakovať a ospravedlniť sa adresátovi v komunikačnej situácii.

1. Sformulovať rôzne spôsoby poďakovania v bežnej a verejnej komunikácii.
2. Sformulovať rôzne spôsoby ospravedlnenia v bežnej a verejnej komunikácii aj s vysvetlením.
3. Vybrať vhodný spôsob poďakovania a ospravedlnenia z viacerých možností.

Viesť jednoduchý dialóg verbálne aj neverbálne.

1. Spolupracovať na tvorbe základných pravidiel jednoduchého párového alebo skupinového dialógu.
2. Dodržiavať základné pravidlá jednoduchého dialógu.
3. Formulovať vecné otázky v kontexte témy dialógu.
4. Formulovať vecné odpovede kontexte témy v dialógu.
5. Pravidelne sa striedať v replikách s komunikačným partnerom v dialógu verbálne aj neverbálne.
6. viesť priamy dialóg (tvárou v tvár) verbálne aj neverbálne.
7. viesť sprostredkovaný dialóg (napr. telefonický, prostredníctvom mobilnej aplikácie, on-line) verbálne aj neverbálne.

8. Použiť pri tvorbe dialógu vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.

Prezentovať svoje názory verbálne aj neverbálne.

1. Vyjadriť svoje myšlienky, potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne.
2. Jednoducho vyjadriť svoj názor verbálne aj neverbálne.
3. Prispôbiť svoje vyjadrenie komunikačnej situácii a partnerovi.
4. Obhájiť, zdôvodniť svoj názor jazykovo a sociálne primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne.

Navrhnuť spoločné pravidlá komunikácie.

1. Jasne a zrozumiteľne formulovať myšlienky.
2. Udržiavať s komunikačným partnerom očný kontakt.
3. Použiť zdvorilú formu otázky a odpovede v jednoduchej komunikačnej situácii.
4. Reagovať na repliky komunikačného partnera.
5. Prispôbiť otázky a odpovede priebehu a téme dialógu.

Osvojiť si spôsoby komunikácie podporujúce budovanie zdravých a bezpečných vzťahov.

1. Osvojiť si spôsoby verbálnej a neverbálnej komunikácie.
2. Identifikovať rešpektujúcu a ubližujúcu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu v komunikačnej situácii.
3. Identifikovať rešpektujúcu a ubližujúcu komunikáciu v literárnom texte.
4. Rozlíšiť rešpektujúcu a ubližujúcu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu v komunikačnej situácii.
5. Rozlíšiť rešpektujúcu a ubližujúcu komunikáciu v literárnom texte.

Vysvetliť dôvody svojho konania.

1. Formulovať jednoduché vysvetlenie istého javu.

2. Formulovať jednoduché vysvetlenie svojho rozhodnutia alebo konania.
3. Formulovať jednoduché zdôvodnenie svojho rozhodnutia alebo konania.
4. Kvalitatívna úroveň výkonového štandardu sa zabezpečuje prostredníctvom realizácie primeraných komunikačných situácií v kontexte témy dialógu.

Rozlíšiť rôzne druhy vzťahov a správania.

1. Pomenovať rôzne druhy vzťahov (kamarát, známy, priateľ) v kontexte komunikačnej situácie alebo pri práci s literárnym textom.
2. Pomenovať rôzne druhy správania (dobrý/zlý, nápomocný/ignorujúci a pod.) v kontexte komunikačnej situácie alebo pri práci s literárnym textom.
3. Rozlíšiť rôzne druhy vzťahov a správania v komunikačnej situácii.
4. Rozlíšiť rôzne druhy vzťahov a správania v literárnom texte.
5. Kvalitatívna úroveň výkonového štandardu sa zabezpečuje prostredníctvom realizácie primeraných komunikačných situácií alebo pri práci s literárnym textom.

Rozlíšiť rozdiel komunikácie s človekom a AI.

1. Pomenovať rôzne druhy komunikácie.
2. Opísať spôsob komunikácie s človekom (rodina, škola, kamarát).
3. Uviesť príklady komunikácie s človekom v kontexte rôznych komunikačných situácií.
4. Opísať spôsob komunikácie s AI.
5. Uviesť príklady komunikácie s AI v kontexte rôznych komunikačných situácií.
6. Identifikovať rozdiely v spôsobe komunikácie s človekom a AI.
7. Porovnať komunikáciu s človekom a AI podľa identifikovaných znakov.

Spolupracovať na riešení konkrétnych úloh a na prezentácii ich výsledkov.

1. viesť dialóg pri riešení konkrétnej úlohy v dvojici.
2. viesť dialóg pri riešení konkrétnej úlohy v skupine.
3. prezentovať riešenie konkrétnej úlohy v dvojici.
4. prezentovať riešenie konkrétnej úlohy v skupine.

5. Kvalitatívna úroveň výkonového štandardu sa zabezpečuje prostredníctvom realizácie konkrétnych primeraných úloh v rámci tematických okruhov.

Používať v dialógu komunikačné a metakomunikačné prostriedky.

1. Osvojiť si komunikačné a metakomunikačné prostriedky v rôznych komunikačných situáciách, napr. artikulácia, výslovnosť, slovný a vetný prízvuk, modulácia hlasu, intonácia, mimika, gestá.
2. Použiť komunikačné a metakomunikačné prostriedky v rôznych komunikačných situáciách.
3. Rozlíšiť melódiu viet podľa komunikačného zámeru.
4. Správne použiť melódiu viet podľa komunikačného zámeru.
5. Prispôbiť komunikačné a metakomunikačné prostriedky komunikačnej situácii a tém dialógu.

Používať pri tvorení dialógu aktívnu slovnú zásobu a vedomosti o vetách s rôznymi komunikačnými zámermi.

1. Rozšíriť svoju slovnú zásobu prostredníctvom tém dialógu.
2. Formulovať slovné spojenia a vety pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov.
3. Formulovať zisťovacie a doplňovacie otázky.
4. Formulovať slovné spojenia a vety pre konkrétnu tému dialógu s určitým komunikačným zámerom (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie; želacie vety).

Hovorená produkcia

Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu.

1. Vybrať tému hovoreného prejavu.
2. Zhromaždiť kľúčové slová, slovné spojenia k téme hovoreného prejavu.
3. Zhromaždiť informácie k téme hovoreného prejavu.
4. Systematizácia slov, informácií podľa témy a komunikačného zámeru.

Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu s vyjadrením podstatných faktov.

1. Vyžiadať si a poskytnúť informáciu podľa komunikačného zámeru.
2. Vyjadriť v informačnom texte podstatné fakty a kľúčové informácie (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo).
3. Usporiadať informácie v jednoduchom logickom poradí.
4. Tvoriť vety, krátke texty s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby podľa komunikačného zámeru.
5. Prispôbiť obsah a formuláciu ústnej informácie komunikačnej situácii a adresátovi.

Vyrozprávať reálny alebo vymyslený príbeh.

1. Vybrať tému rozprávania.
2. Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru: zhromaždiť kľúčové slová, základné informácie alebo myšlienky.
3. Použiť obrázkovú alebo slovnú osnovu pri členení textu.
4. Tvoriť vety, krátke texty s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby podľa komunikačného zámeru.
5. Uplatniť v rozprávaní časovú následnosť a príčinnno-dôsledkové vzťahy.
6. Sformulovať jednoduché ústne rozprávanie podľa prežitej skúsenosti, zážitku (reálny alebo vymyslený príbeh).

Opísať hlavné znaky pozorovaného objektu a činnosti.

1. Vybrať tému opisu.
2. Identifikovať a vymenovať hlavné znaky pozorovaného objektu alebo pozorovanej činnosti (konkrétny predmet, blízka osoba, zviera, ilustrácia, jav, činnosť).
3. Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru: zhromaždiť kľúčové slová, základné informácie alebo myšlienky.
4. Použiť obrázkovú alebo slovnú osnovu pri členení textu.
5. Tvoriť vety, krátke texty s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby podľa komunikačného zámeru.
6. Tvoriť jednoduchý ústny opis pozorovaného objektu, pracovného postupu alebo činnosti.
7. Uplatniť postupnosť dejov pri opise činnosti alebo pracovného postupu.

Predniesť jednoduchý príležitostný prejav.

1. Vybrať tému ústneho prejavu: pozvanie, privítanie, rozlúčenie a blahoželanie a ľudový vinš (napr. Vianoce, Nový rok, Veľká noc).
2. Rozvíjať tému: zhromaždiť kľúčové slová, základné informácie alebo myšlienky.
3. Usporiadať informácie v jednoduchom logickom poradí.
4. Pripraviť jednoduchý príležitostný prejav s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby.

Porozumieť vypočutému hovorenému prejavu.

1. Pozorne počúvať hovorený prejav iných.
2. Formulovať jednoduché vecné otázky k obsahu vypočutého hovoreného prejavu.
3. Odpovedať na otázky k obsahu počúvaného prejavu.
4. Klásť otázky na upresnenie informácií.
5. Nadviazať na hovorený prejav tematicky súvisiacou otázkou.

Uplatniť pri tvorení hovoreného prejavu primerané vedomosti o slovnej zásobe, základných lexikálnych vzťahoch a o vetách s rôznymi komunikačnými zámermi.

1. Vyjadriť svoje myšlienky prostredníctvom ucelených viet a jednoduchých súvetí.
2. Tvoríť vety s rôznymi komunikačnými zámermi (napr. oznámenie, opýtanie, rozkaz, prosba, pranie, súhlas, nesúhlas námietka).
3. Zhromaždiť slová na základe otázok (kto, čo, aký, čo robí, čo sa deje, kedy, kde, ako, koľko).
4. Vyjadriť svoj vzťah k pomenúvaným javom prostredníctvom jednoduchých frazém.
5. Použiť vo svojom hovorenom prejave jednoduché lexikálne vzťahy: významové okruhy slov, viacvýznamové slová, tvorenie synonym a antonym k daným slovám, slovotvorne súvisiace slová.

Používať v hovorenom prejave zrozumiteľnú artikuláciu, výslovnosť, moduláciu hlasu, vhodnú mimiku a gestá.

1. Použiť vo svojom hovorenom prejave správnu artikuláciu, výslovnosť, intonáciu, moduláciu hlasu a vhodnú mimiku a gestá.
2. Použiť vo svojom hovorenom prejave spisovnú výslovnosť krátkych a dlhých samohlások a spoluhlások.
3. Použiť vo svojom hovorenom prejave vhodnú melódiu, významovú pauzu a tempo, podľa obsahu a komunikačného zámeru.

Písaná produkcia

Písať všetky písmená maďarskej abecedy automatizovane a čitateľne s primeranou percepčno-motorickou a vizuomotorickou koordináciou.

1. Použiť pri písaní prípravné (predpisateľské) cviky.
2. Použiť pri písaní cviky percepčno-motorických zručností.
3. Previestť hlásky na písmená.
4. Písať malé a veľké písmená maďarskej abecedy.
5. Písať čitateľne všetky písmená maďarskej abecedy pri písaní slov, viet a krátkych textov.

Písať správne a čitateľne jednoduché, krátke texty.

1. Odpísať správne a čitateľne písaný a tlačенý text (písmená, slabiky, slová, slovné spojenia, vety).
2. Správne a čitateľne prepísať tlačенý text (slová, slovné spojenia, vety) na písaný.
3. Napísať text podľa diktovania (písmená, slabiky, slová, slovné spojenia, vety, krátke súvislé texty).
4. Písať spamäti (písmená, slabiky, slová, slovné spojenia, vety, krátke texty).

Napísať jednoduchý informačný, rozprávací a opisný text.

1. Vybrať tému informačného, rozprávacieho a opisného textu.
2. Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru (informácia, rozprávanie, opis) - zhromaždiť kľúčové slová, základné informácie alebo myšlienky.
3. Tvoríť vety, krátke texty s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby podľa komunikačného zámeru.
4. Usporiadať informácie v jednoduchom logickom poradí.
5. Použiť obrázkovú alebo slovnú osnovu pri členení textu.
6. Použiť pri tvorbe textu jednoduché techniky rozširovania viet.
7. Sformulovať jednoduchý informačný, rozprávací a opisný text.
8. Prispôbiť obsah a formuláciu textu komunikačnej situácii a adresátovi.

Tvoríť súvislý a nesúvislý text na tému blízku jeho životnej a jazykovej skúsenosti.

1. Vybrať tému súvislého alebo nesúvislého písaného textu.
2. Rozvíjať vybratú tému súvislého alebo nesúvislého písaného textu - zhromaždenie a systematizácia informácií, myšlienok, skúseností, zážitkov.
3. Pri písaní nesúvislých, obrazovo-písaných textoch doplniť text primeraným obrazovým vyjadrením.
4. Použiť obrázkovú alebo slovnú osnovu pri členení textu.
5. Vytvoríť jednoduchý súvislý alebo nesúvislý text na vybratú tému s použitím vybraných jazykových prostriedkov a vybranej slovnej zásoby.
6. Použiť pri tvorbe súvislého alebo nesúvislého textu jednoduché techniky tvorivého písania.

Jednoduchým spôsobom vyhľadať informácie.

1. Rozlíšiť rôzne formáty digitálneho obsahu (text, obrázok, zvuk, video, aplikácia).
2. Usporiadať a ukladať dáta, informácie z digitálneho obsahu.
3. Vyhľadať a použiť potrebné informácie, dáta z rôznych formátov digitálneho obsahu.

Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

1. Rozlíšiť samohlásky (krátke, dlhé) a spoluhlásky (krátke, dlhé, jednozložkové, dvojsložkové a trojsložkové).
2. Usporiadať známe slová podľa abecedy.
3. Rozdeliť slová podľa slabičného princípu a použiť spojovník pri delení slov na konci riadka.
4. Správne použiť diakritické znamienka a pravopis spoluhlások j – ly v známych slovách.
5. Písať veľké písmená na začiatku vety a správne písať interpunkčné znamienka na konci vety.
6. Písať čiarku v jednoduchej vete (napr. vo viacnásobnom vetnom člene).
7. Rozlíšiť pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, regionálne blízkyh zemepisných názvov).

Uplatniť pri písaní textu primerané vedomosti o slovnej zásobe, základných lexikálnych vzťahoch a o vetách s rôznymi komunikačnými zámermi.

1. Písomne vyjadriť svoje myšlienky pomocou viet a jednoduchých súvetí s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, opýtanie, rozkaz, prosba, pranie, nesúhlas, námietka.
2. Použiť pri písaní textu jednoduché lexikálne vzťahy: významové okruhy slov, viacvýznamové slová, slovotvorne súvisiace slová, tvorenie synonym a antonym k daným slovám.
3. Vyjadriť v písanom texte vzťah k pomenúvaným javom prostredníctvom jednoduchých frazém (príslovie, porekadlo, prirovanie).

Upraviť text po formálnej, jazykovej a obsahovej stránke primerane svojim schopnostiam a v rozsahu osvojených vedomostí.

1. Upraviť text s pomocou učiteľa po formálnej stránke: napr. úhľadnosť písma, rozloženie, členenie textu, finálna úprava textu.
2. Upraviť text s pomocou učiteľa po jazykovej stránke: napr. formálne chyby – chýbajúce písmeno, interpunkčné znamienko alebo gramatické chyby.
3. Identifikovať a opraviť jazykové a pravopisné nedostatky vlastného textu podľa osvojených vedomostí a zručností.

4. Opraviť vo vlastnom texte základné jazykové chyby: napr. písanie veľkých písmen na začiatku vety a vo vlastných menách, interpunkčné znamienka na konci viet.
5. Upraviť text s pomocou učiteľa po obsahovej a kompozičnej stránke: napr. vymeniť slovo alebo vetu za vhodnejšie vyjadrenie.
6. Identifikovať s pomocou učiteľa menej vhodné vyjadrenie vo vlastnom texte a nahradiť ho vhodnejším.
7. Upraviť a doplniť s pomocou učiteľa vlastný text s pomocou učiteľa podľa komunikačného zámeru.

Recepcia vecných textov

Čítať plynulo a správne, nahlas a potichu primerane náročné vecné texty.

1. Sluchovo rozlíšiť hlásky, slabiky, slová (fonematically si uvedomiť, sluchovo analyzovať zvukové jednotky hovorenej reči).
2. Správne prepojiť hlásky a písmená, syntetizovať hlásky a písmená do slabík a slov.
3. Čítať malé, veľké, písané a tlačené písmená maďarskej abecedy.
4. Čítať slabiky, slová, slovné spojenia, vety, súvislé a nesúvislé vecné (opisné, náučné, informačné) texty postupne sa zvyšujúcej náročnosti.
5. Použiť pri hlasnom čítaní správnu výslovnosť, vhodnú melódiu a tempo reči.
6. S pomocou učiteľa opraviť chyby v svojom čítaní.

Porozumieť súvislým a nesúvislým, obrazovo-písaným textom.

1. Vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu.
2. Identifikovať a zaznamenať neznáme slová v texte.
3. Klásť otázky pre lepšie porozumenie významu identifikovaných neznámych slov v texte.
4. Porozumieť jednoduchým ilustráciám, piktogramom a náčrtom.
5. Porozumieť doslovným informáciám a vyvodiť základné implicitné významy v súvislých a nesúvislých, obrazovo-písaných textoch.
6. Orientovať sa v jednoduchých súvislých a nesúvislých, obrazovo-písaných textoch.

7. Voľne reprodukovať obsah súvislého, nesúvislého alebo obrazovo-písaného vecného textu.

Identifikovať explicitne vyjadrené významy v počúvanom a čítanom vecnom texte.

1. Identifikovať doslovné, explicitne vyjadrené informácie v počúvanom a čítanom vecnom texte.
2. Identifikovať a zaznamenať kľúčové slová v počúvanom a čítanom vecnom texte.
3. Porozumieť doslovným informáciám v počúvanom a čítanom vecnom texte.
4. Klásť otázky k informáciám doslovne uvedeným vo vecnom texte.
5. Reprodukovať explicitne vyjadrené informácie vo vecnom texte.

Vyvodiť základné implicitne vyjadrené významy z počutého a čítaného vecného textu.

1. Vyvodiť významy neznámych slov z počúvaného a čítaného vecného textu.
2. Vyvodiť súvislosti medzi informáciami v počúvanom a čítanom vecnom texte.
3. Predpovedať obsah textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu.
4. Klásť otázky k informáciám pre lepšie porozumenie.
5. Vyvodiť základné implicitne vyjadrené významy z počúvaného a čítaného vecného textu.
6. Porozumieť vyvodeným významom v počúvanom a čítanom vecnom texte.

Vyhľadať informácie z prečítaného vecného textu.

1. Identifikovať kľúčové informácie (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo) v súvislých a nesúvislých vecných textoch.
2. Triediť získané informácie na dôležité a nepodstatné.
3. Jednoducho zaznamenať podstatné informácie z vecného textu.
4. Získané informácie dopĺňať z rôznych zdrojov.

Reprodukovať počúvaný a čítaný vecný text vlastnými slovami.

1. Zaznamenať kľúčové slová a informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu.
2. Stručne zhrnúť a usporiadať získané informácie z počúvaného a čítaného vecného textu.

3. Reprodukovať text vlastnými slovami na základe získaných informácií.

Rozlíšiť základné typy vecného textu.

1. Poznať jednoduché obrazovo-písané (nesúvislé) texty: piktogram, rozvrh, plagát, obrazové encyklopédie, tabuľka, zoznam, pozvánka, jednoduchý plán, diagram.
2. Poznať obrazovo-hovorené texty: reklama, edukačné videá.
3. Rozlíšiť obrazovo-písané a obrazovo-hovorené texty.
4. Porozumieť opisným, náučným, informačným a rozprávacím textom.
5. Porozumieť súvislým a nesúvislým vecným textom.
6. Rozlíšiť opisný, náučný, informačný a rozprávací text.
7. Rozlíšiť súvislé a nesúvislé texty.

Uplatniť pri porozumení textu primerané vedomosti o pravopise, slovnej zásobe, základných lexikálnych vzťahoch a o vetách s rôznymi komunikačnými zámermi.

1. Poznať význam a využitie pravopisu v texte.
2. Poznať význam a využitie slovných druhov v texte (bez zapamätania si presných pojmov a definícií): časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách.
3. Rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená (osôb, zvierat, regionálne blízkych zemepisných názvov) a tvary slovesa v texte.
4. Vyvodíť význam slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová, synonymá, antonymá, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy, lexikálne vzťahy v texte.
5. Rozšíriť svoju slovnú zásobu prostredníctvom počúvaných a čítaných (súvislých a nesúvislých) textov.
6. Identifikovať a rozlíšiť komunikačný zámer vety v texte.

Porovnať jednoduchú informáciu z AI s inými overenými zdrojmi ako sú detské encyklopédie a edukačné publikácie.

1. Vyhľadať jednoduchú informáciu pomocou AI na zadanú tému.
2. Vyhľadať tú istú informáciu z detskej encyklopédie alebo z edukačnej publikácie.
3. Porovnať zistené informácie podľa základných znakov (zhoda, rozdiel v obsahu).

Recepcia umeleckých textov

Čítať plynulo a správne, nahlas a potichu vekuprimerané literárne texty s porozumením.

1. Čítať literárne texty postupne sa zvyšujúcej náročnosti.
2. Rozoznať slová a vety v počúvanom a čítanom literárnom texte.
3. Identifikovať nadväznosť slov a viet, ktoré tvoria v literárnom texte celok.
4. Použiť pri hlasnom čítaní správnu výslovnosť, významovú pauzu, vhodnú melódiu a tempo reči.
5. S pomocou učiteľa opraviť chyby v svojom čítaní.

Identifikovať explicitné významy v počutom a prečítanom literárnom texte.

1. Identifikovať a zaznamenať kľúčové slová v literárnom texte.
2. Identifikovať doslovné, explicitne vyjadrené informácie v počúvanom a čítanom literárnom texte.
3. Porozumieť doslovným informáciám v počúvanom a čítanom literárnom texte.
4. Klásť otázky k informáciám doslovne uvedeným v literárnom texte.
5. Porozumieť veku primeraným literárnym textom.

Vyvodíť základné implicitne vyjadrené významy v počutom a prečítanom literárnom texte.

1. Vyvodíť význam neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu počúvaného a čítaného literárneho textu.
2. Vyvodíť súvislosti medzi informáciami v počúvanom a čítanom literárnom texte.
3. Klásť otázky k informáciám pre lepšie porozumenie.
4. Predpovedať obsah textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu.
5. Vyvodíť základné implicitne vyjadrené významy z počúvaného a čítaného literárneho textu.
6. Porozumieť vyvodeným významom v počúvanom a čítanom literárnom texte.

Vyjadriť svoj zážitok z literárnych textov.

1. Prejaviť spontánne reakcie (verbálne, neverbálne) na počúvaný a čítaný literárny text.
2. Zaznamenať (písomne alebo pomocou obrázkov) svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného a čítaného literárneho textu.
3. Prerozprávať zážitok (myšlienky, pocity) z literárneho textu vlastnými slovami.
4. Vyjadriť svoj názor na obsah počúvaného a čítaného literárneho textu.

Pomenovať základné žánre ľudovej slovesnosti a umeleckej literatúry pre deti.

1. Pri práci s textom poznať žánre ľudovej slovesnosti (rozprávky, riekanky, vyčítanky, hádanky, piesne, detské ľudové hry).
2. Pri práci s textom poznať žánre umeleckej literatúry pre deti (vyčítanka, riekanka, hádanka, báseň, rozprávka, príbeh, obrázkový príbeh, komiks).
3. Pri práci s textom poznať a správne používať pojmy: autor, spisovateľ, básnik.

Identifikovať základné komponenty literárneho textu.

1. Pri práci s textom poznať a správne používať pojmy: strofa, rým rytmus.
2. Pri práci s textom poznať a správne používať pojmy: nadpis, téma, hlavná myšlienka, odsek, kapitola.
3. Pri práci s textom poznať a správne používať pojmy: úvod, jadro, záver, časová následnosť, príčinnno-dôsledkové vzťahy.
4. Pri práci s textom poznať a správne používať pojmy: literárna postava (hlavná, vedľajšia), dej (miesto a čas).

Identifikovať charakteristické znaky rozprávok: typický začiatok a koniec, magické čísla, nadprirodzené bytosti.

1. Na základe sluchového alebo zrakového vnímania rozpoznať, kedy príbeh začína a kedy končí.
2. Identifikovať otváraciu a uzatváraciu formúľku rozprávky.
3. Pomenovať postavy a určiť, ktoré existujú a ktoré neexistujú v reálnom svete.
4. Rozlíšiť reálny svet od sveta fantázie.

5. Identifikovať v rozprávkach čísla a situácie, ktoré sa neustále opakujú.
6. Vyhľadávanie a zaznamenanie opakujúcich sa prvkov.

Dokončiť začatú rozprávku, príbeh formou rozprávania, dramatizácie, ilustrácie.

1. Rozdeliť text na významové časti.
2. Vyvoriť názvy pre významové časti textu.
3. Vypracovať jednoduchú osnovu rozprávky, príbehu.
4. Prerozprávať rozprávku, príbeh pomocou jednoduchej osnovy.
5. Tvorivo znázorniť dej rozprávky, príbehu formou rozprávania, dramatizácie alebo ilustrácie.
6. Dotvoriť, dokončiť rozprávku, príbeh formou rozprávania, dramatizácie alebo ilustrácie.

Jednoducho reprodukovat' obsah prečítaného literárneho textu.

1. Identifikovať hlavnú myšlienku prečítaného literárneho textu.
2. Identifikovať literárne postavy, ich charakter, vlastnosti, opis prostredia, situácie.
3. Orientovať sa v deji literárneho textu.
4. Vypracovať jednoduchú osnovu literárneho textu.
5. Identifikovať významy, ktoré sú v texte vyjadrené sprostredkovane.
6. Reprodukovat' obsah prečítaného literárneho textu vlastnými slovami na základe osnovy so zachovaním časovej a príčinnej následnosti.

Predniesť báseň alebo úryvok prózy primerane svojim schopnostiam.

1. Naučiť sa naspamäť umelecký text primeranej dĺžky a kvality.
2. Pri prednese dodržiavať spisovnú výslovnosť, zreteľnú artikuláciu, intonáciu, moduláciu hlasu.
3. Predniesť spamäti umelecký text so správnou melódiou reči a významovou pauzou a správnym tempom.
4. Pri prednese použiť vhodnú mimiku a gestá.
5. Pri prednese dbať na kultivovanosť rečového prejavu.

2. cyklus

Komunikačná interakcia

Sformulovať otázky a odpovede vzhľadom na účel komunikácie.

1. Počúvať partnera.
2. Tvoríť krátke zrozumiteľné otázky.
3. Odpovedať tak, aby odpoveď zodpovedala cieľu rozhovoru.

Viesť dialóg.

1. Aktívne sa zapájať do rozhovoru.
2. Reagovať na otázky a výroky partnera.
3. Klásť otázky súvisiace s témou rozhovoru.
4. Vyjadriť svoje myšlienky zrozumiteľne.
5. Dodržiavať zásady kultúrnej komunikácie.
6. Prispôbiť svoj jazyk a spôsob vyjadrovania situácii a partnerovi.

Používať jazykové prostriedky z bilingválneho prostredia.

1. Prispôbiť jazykové prostriedky komunikačnej situácii a partnerovi.
2. Vedome a primerane používať jazykové prostriedky z bilingválneho prostredia.
3. Používať vhodné výpožičky, prevzaté slová a dialektizmy.

Používať vhodný spoločenský tón v súlade so zámerom komunikácie.

1. Rozlišovať formálny a neformálny spôsob vyjadrovania.
2. Zohľadniť adresáta pri komunikácii.
3. Rešpektovať komunikačného partnera.
4. Prispôbiť tón komunikácie k situácii.
5. Vyjadriť si svoje myšlienky slušne a jasne.

Použiť jednoduché digitálne nástroje na komunikáciu.

1. Rozpoznať základné digitálne komunikačné nástroje.
2. Prispôbiť obsah a formu správy komunikačnému cieľu a adresátovi.
3. Vytvárať a odosielať krátke správy v digitálnom prostredí.
4. Dodržiavať základné pravidlá bezpečnej a kultúrnej online komunikácie.

Vyberať adekvátne jazykové prvky v súlade s cieľom komunikácie.

1. Rozlíšiť rôzne ciele komunikácie.
2. Prispôbiť spôsob vyjadrovania situácii a komunikačnému zámeru.
3. Vyberať vhodné slová, slovné spojenia a vetné konštrukcie podľa cieľa komunikácie.
4. Používať vhodné jazykové prostriedky, aby prejav bol jasný a zrozumiteľný.

Používať vety s rôznym tónom a slovosledom v závislosti od situácie a od zámeru komunikácie.

1. Rozlíšiť rôzne typy viet podľa zámeru: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie.
2. Vyberať vhodné slová, slovné spojenia a vety podľa komunikačného zámeru.
3. Prispôbiť slovosled vety podľa dôrazu a významu.
4. Používať rôzne vetné konštrukcie podľa situácie a adresáta.
5. Meniť tón vyjadrovania podľa situácie.

Uplatniť v komunikačnej situácii neverbálne prostriedky.

1. Rozlišovať základné neverbálne prostriedky v komunikácii.
2. Používať v komunikácii gestá, mimiku, očný kontakt a postoj tela.
3. Používať ich primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
4. Zosúladiť verbálny a neverbálny prejav.

Hovorená produkcia

Zhromaždiť potrebné dôveryhodné informácie k téme prejavu.

1. Určiť, aké informácie potrebuje.
2. Vyhládať informácie z rôznych zdrojov.
3. Overovať si správnosť informácií z viacerých zdrojov.
4. Usporiadať získané informácie.
5. Vyberať podstatné informácie vzhľadom na cieľ a tému prejavu.

Reprodukovat' texty na základe počúvania alebo čítania.

1. Porozumieť vypočutému alebo prečítanému textu.
2. Identifikovať hlavnú myšlienku a dôležité informácie.
3. Zapamätať si základné fakty alebo dej.
4. Stručne a zrozumiteľne prerozprávať text.
5. Zachovať logickú postupnosť.
6. Používať vlastné slová.
7. Zachovať význam pôvodného textu.

Vyrozprávať text naratívneho typu vlastnými slovami.

1. Rozumieť obsahu naratívneho textu.
2. Vyberať podstatné informácie z príbehu.
3. Zachovať základnú dejovú líniu a časovú postupnosť udalostí.
4. Prerozprávať príbeh vlastnými slovami.
5. Vyjadriť sa zrozumiteľne.

Sformulovať statický a dynamický opis aj s využitím podporného obrazového materiálu.

1. Rozlišovať statický a dynamický opis.
2. Pozorovať predmet, osobu alebo prostredie alebo situáciu zobrazenú na obrázku.
3. Vyberať podstatné znaky alebo činnosti.
4. Usporiadať informácie v logickom poradí.
5. Používať vhodnú slovnú zásobu: podstatné mená, prídavné mená, slovesá, príslovky.

Pripraviť a predniesť jednoduchú prezentáciu na zvolenú tému podľa stanovených kritérií vrátane využitia AI so zachovaním zodpovednosti za vlastnú tvorivosť a prácu.

1. Zvoliť tému prezentácie.
2. Vyhľadať a vybrať základné informácie k téme.
3. Spracovať tému do jednoduchej štruktúry.
4. Doplniť obsah prezentácie o informácie získané pomocou AI.
5. Používať jednoduché prezentačné alebo digitálne nástroje.
6. Využívať AI len ako podporný nástroj.
7. Dodržiavať stanovené kritériá prezentácie.

Uplatňovať vhodné jazykové prostriedky z rôznych registrov jazyka s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.

1. Rozlišovať rôzne jazykové registre.
2. Vyberať adekvátne jazykové prostriedky.
3. Pri výbere jazykového štýlu zohľadniť adresáta.
4. Využívať vhodnú slovnú zásobu aby prejav bol zrozumiteľný.

Uplatniť v hovorenom prejave neverbálne prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.

1. Rozlíšiť základné neverbálne prostriedky: mimika, gestá, očný kontakt, postoj tela.
2. Využívať neverbálne prostriedky na podporu hovoreného prejavu.
3. Zosúladiť slovný a neverbálny prejav.
4. Prispôbiť neverbálnu komunikáciu komunikačnému cieľu a situácii.

Písaná produkcia

Zvoliť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru a slohového postupu.

1. Rozlišovať základné komunikačné zámery.
2. Poznať základné slohové postupy.
3. Spájať komunikačný zámer so správnym slohovým postupom.
4. Vyberať vhodný žáner.

Zhromaždiť potrebné informácie na prípravu písaného textu.

1. Rozumieť téme písaného textu.
2. Vyhľadať informácie z rôznych zdrojov.
3. Vyberať podstatné a relevantné informácie.
4. Zaznamenávať si informácie formou poznámok alebo kľúčových slov.
5. Usporiadať informácie.
6. Zostaviť osnovu ako podklad k tvorbe textu.

Vytvoriť súvislý alebo obrazovo-písaný text na danú tému, podľa názvu a podľa obrázkov vrátane využitia AI s preferovaním vlastnej tvorby textu.

1. Rozumieť zadanej téme, názvu alebo obrázkom.
2. Vytvárať súvislý/nesúvislý text.

3. Prepájať obrazový materiál s obsahom textu.
4. Pri tvorbe textu zachovávať logickú nadväznosť viet a myšlienok.
5. Pri tvorbe textu používať primeranú slovnú zásobu a jazykové prostriedky.
6. Využívať AI ako pomocný nástroj.

Identifikovať typické znaky AI generovaného obsahu.

1. Uvedomiť si, že obsah môže byť vytvorený aj umelou inteligenciou.
2. Poznať základné znaky AI generovaného textu alebo obrázkov.
3. Porovnať AI obsah s ľudskou tvorbou.
4. Posudzovať vierohodnosť a pôvod obsahu.
5. Uvedomiť si, že AI môže robiť chyby.

Napísať text naratívneho typu s prihliadnutím na kompozíciu.

1. Rozumieť znakom textu naratívneho typu.
2. Poznať kompozíciu príbehu: úvod – jadro – záver.
3. Pred písaním plánovať dej príbehu.
4. Pri tvorbe textu dodržiavať časovú a logickú postupnosť.
5. Tvoriť súvislé a zrozumiteľné vety.
6. Používať primerané jazykové prostriedky typické pre rozprávanie.

Napísať statický a dynamický opis aj s využitím podporného obrazového materiálu.

1. Rozlišovať medzi statickým a dynamickým opisom.
2. Pozorovať a analyzovať obrazový materiál.
3. Vyberať podstatné znaky a činnosti.
4. Usporiadať informácie v logickom poradí.
5. Opisovať vzhľad, vlastnosti, farbu, tvar, veľkosť, dej, pohyb alebo zmenu.
6. Zachytávať stav bez pohybu alebo deja, alebo činnosti a ich priebeh.

Používať pri tvorení písaného textu primerané jazykové vedomosti.

1. Využívať osvojené jazykové vedomosti pri písaní textu.
2. Tvoriť správne jednoduché rozvité vety.
3. Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a typu textu.
4. Uplatniť základné pravopisné pravidlá.

Napísať text s dodržaním základných štylistických zásad a pravopisných pravidiel primeraných jeho veku.

1. Vyjadriť si myšlienky jasne a zrozumiteľne.
2. Zachovávať súvislosť viet a myšlienok, neodbočovať od témy.
3. Používať primeranú slovnú zásobu, vyhýbať sa opakovaniu rovnakých slov.
4. Uplatniť základné pravopisné pravidlá.
5. Kontrolovať text a následne opraviť jednoduché chyby v texte.

Uplatniť grafické zručnosti pri úprave formálnej stránky napísaného textu.

1. Poznať základné pravidlá grafickej úpravy textu.
2. Upraviť text tak, aby bol prehľadný a ľahko čitateľný.
3. Členiť text na odseky podľa obsahu.
4. Prispôbiť grafickú úpravu typu textu.
5. Dbáť na čitateľnosť písma a usporiadanie textu.

Recepcia vecných textov

Aktívne počúvať rôzne typy vecných textov, porozumieť ich významom.

1. Počúvať hovorený vecný text.
2. Rozumieť základnému obsahu textu.
3. Identifikovať hlavnú myšlienku a dôležité informácie.

4. Zapamätať si základné fakty alebo údaje.
5. Písať poznámky.
6. Odpovedať na otázky k textu.

Vyhľadať informácie ako sú údaje, pojmy, vety zo súvislých a nesúvislých textov.

1. Rozlišovať súvislý a nesúvislý text.
2. Orientovať sa v texte a vyhľadávať v ňom.
3. Identifikovať konkrétne informácie podľa zadania.
4. Rozlišovať podstatné a okrajové informácie.

Porozumieť explicitným významom.

1. Rozumieť doslovnému významu slov, viet a textu.
2. Vyhľadať konkrétnu vetu alebo informáciu v texte.
3. Povedať, čo bolo v texte priamo uvedené.
4. Odpovedať na otázky podľa textu správne.
5. Reprodukovať informácie vlastnými slovami.

Vyvodiť implicitne vyjadrený význam.

1. Vyvodzovať významy, ktoré nie sú v texte explicitne uvedené.
2. Dopĺňať chýbajúce informácie na základe súvislostí.
3. Využívať kontext textu na pochopenie hlbšieho významu.
4. Prepája informácie z textu s vlastnými vedomosťami a skúsenosťami.
5. Interpretovať význam vlastnými slovami.

Usporiadať získané informácie.

1. Vypísať kľúčové slová.
2. Zoradiť informácie do postupnosti alebo vzťahov.
3. Rozdeliť informácie do skupín.

4. Vytvárať jednoduchú osnovu, zoznam alebo myšlienkovú mapu.

Integrovať informácie, myšlienky z textu a interpretovať obsah bez využitia AI.

1. Porozumieť celému textu.
2. Prepájať informácie a myšlienky z rôznych častí textu do uceleného celku.
3. Vytvárať si vlastný názor.
4. Interpretovať text vlastnými slovami.
5. Formulovať vlastné závery a názory podložené textom.
6. Pracovať s textom samostatne bez využitia AI nástrojov.

Prepájať získané informácie z digitálnych nástrojov vrátane AI so svojimi doterajšími znalosťami a skúsenosťami.

1. Získať informácie z digitálnych nástrojov.
2. Porozumieť získaným informáciám.
3. Porovnávať nové informácie so svojimi vedomosťami.
4. Prepájať nové poznatky s tým, čo už vie alebo zažil.
5. Vyjadriť vlastné závery a názory.
6. Uviesť príklady zo svojich skúseností.
7. Používať AI ako pomocný zdroj informácií.

Vyjadriť svoj názor na čítané a počúvané texty.

1. Porozumieť obsahu prečítaného alebo vypočutého textu.
2. Formulovať vlastný názor na prečítaný alebo vypočutý text.
3. Vyjadriť svoje myšlienky jasne a zrozumiteľne.
4. Zdôvodniť svoj názor jednoduchými argumentmi.

Recepcia umeleckých textov

Čítať s porozumením vekuprimerané literárne texty.

1. Plynulo čítať veku primeraný literárny text.
2. Porozumieť obsahu literárneho textu, dejovej línie.
3. Vymenovať hlavné postavy a udalosti.

Určiť tému, hlavnú myšlienku alebo zámer literárneho textu.

1. Porozumieť obsahu prečítaného literárneho textu.
2. Určiť, o čom je text - pomenovať tému literárneho textu.
3. Vysvetliť hlavnú myšlienku vlastnými slovami.
4. Porozumieť zámeru autora literárneho textu - prečo vznikol text.
5. Uviesť príklady z textu na podporu svojho tvrdenia.

Reprodukovat' text vlastnými slovami, prerozprávat' ho v chronologickej a logickej postupnosti.

1. Porozumieť obsahu literárneho textu.
2. Identifikovať hlavné udalosti a informácie.
3. Prerozprávať text vlastnými slovami.
4. Používať časové výrazy, zachovať hlavný význam textu.
5. Prepájať jednotlivé udalosti do súvislého celku.
6. Zachovať správne časové poradie a súvislosti medzi udalosťami.

Rozlíšiť faktické texty a literárne fikcie a vyvodit' z nich faktické informácie a fiktívne informácie, realistické a magické prvky v dielach.

1. Chápať rozdiel medzi skutočnými a vymyslenými informáciami.
2. Vyhľadať v texte faktické informácie.
3. Rozpoznať magické alebo nereálne prvky.
4. Rozlíšiť realistické a magické prvky v príbehu.

Identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy.

1. Porozumieť obsah literárneho textu.
2. Identifikovať hlavnú postavu.
3. Určiť vedľajšie postavy a ich vzťah k hlavnej postave.
4. Opísať základné vlastnosti postáv.

Charakterizovať vnútorné vlastnosti a správanie postáv na základe textu.

1. Porozumieť obsahu literárneho textu.
2. Určiť vonkajšie charakteristické znaky postáv.
3. Pomenovať vnútorné vlastnosti postáv.
4. Opisovať správanie postáv v rôznych situáciách.
5. Vysvetliť súvislosť medzi vlastnosťami postáv a ich konaním.

Analyzovať vzťahy medzi postavami.

1. Identifikovať hlavné a vedľajšie postavy.
2. Pomenovať vzťah medzi postavami.
3. Vysvetliť, ako sa postavy navzájom ovplyvňujú.
4. Vysvetliť zmeny vo vzťahoch počas deja.
5. Uvádzať konkrétne situácie z textu na podporu svojho tvrdenia.

Identifikovať konkrétne informácie.

1. Orientovať sa v texte a nájsť odpovede na konkrétne otázky.
2. Vyhľadať konkrétne informácie o postavách, mieste alebo deji.
3. Rozlíšiť podstatné a doplňujúce informácie.
4. Označiť dôležité informácie.

Porozumieť explicitným významom.

1. Vyhládať informácie, ktoré sú v texte priamo uvedené.
2. Správne identifikovať postavy, udalosti a miesto deja podľa textu.
3. Nájdene informácie pomenovať alebo prerozprávať.
4. Porozumieť konkrétnym informáciám.
5. Zhrnúť vlastnými slovami obsah literárneho textu.

Vyvodiť implicitne vyjadrené významy.

1. Vysvetľovať význam neznámych slov, slovných spojení.
2. Dekódovať trópy a štylistické figúry.
3. Dekódovať implicitný význam viet.
4. Vyvodzovať implicitné významy z čítaného alebo počúvaného literárneho textu.

Na základe charakteristických znakov odlíšiť od seba jednotlivé žánre:

- **epické žánre: ľudová rozprávka, autorská rozprávka, rozprávkový román, mládežnícky román, detský príbeh/novela o deťoch;**
- **lyricko-epické žánre: lyricko-epická báseň, veršovaná rozprávka;**
- **lyrické žánre: ľudové a autorské detské básne.**

1. Poznať literárne žánre : ľudová rozprávka, autorská rozprávka, rozprávkový román, mládežnícky román, detský príbeh/ novela o deťoch, lyricko-epická báseň, detské básne.
2. Identifikovať charakteristické znaky jednotlivých žánrov.
3. Zaradiť literárny text do správneho žánru na základe charakteristických znakov.
4. Porovnávať žánre a pomenovať ich rozdiely a podobnosti.

Identifikovať v texte druhy rýmov a umelecké jazykové prostriedky.

1. Vyhládať rýmujúce sa slová v texte.
2. Identifikovať rýmy a určiť ich typ.
3. Rozpoznať vybrané umelecké jazykové prostriedky a pomenovať ich.
4. Dekódovať umelecké jazykové prostriedky v literárnych textoch.